

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **Spolek Nízký Jeseník**, sídlem Těšíkov 41, Šternberk, zastoupeného JUDr. Tomášem Nielsenem, advokátem se sídlem Malá Štěpánská 1932/3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, sídlem Na Františku 32, Praha 1, a proti odpůrkyni: **obec Jívová**, sídlem Jívová 69, Dolany u Olomouce, zastoupené JUDr. Martinou Pixovou, advokátkou se sídlem Bozděchova 7, Praha 5, za účasti: **I) SYNERGION Jívová s. r. o.**, sídlem Antala Staška 33a, Praha 4, zastoupené Mgr. Luďkem Šikolou, advokátem se sídlem Ovocný trh 8, Praha 1, **II) L. Š.**, o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 21. 12. 2023, č. j. KUOK 139517/2023, a o návrhu na zrušení změny č. 3 územního plánu odpůrkyně, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 19. 9. 2024, č. j. 65 A 27/2024 – 123,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce a osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému ani odpůrkyni **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a usnesení krajského soudu

[1] Žalobce je spolkem zastupujícím zájmy veřejnosti v obci Jívová a vystupujícím proti možnosti výstavby větrných elektráren (dále jen „VTE“) v okolí. Žalobce byl

účastníkem společného řízení, v němž Městský úřad Šternberk (dále jen „stavební úřad“) vydal dne 11. 11. 2019 společné povolení č. j. MEST 154937/2019, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 20. 11. 2019, jímž podle § 94a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2017, rozhodl o umístění a povolení stavby „*Větrný park Jívová*“ zahrnující 5 VTE o instalovaném výkonu 10 MW, příjezdové komunikace, zpevněné plochy a podzemní kabelové vedení. Žalobce a osoba zúčastněná na řízení II) podali proti uvedenému rozhodnutí odvolání, která Krajský úřad Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) rozhodnutím ze dne 4. 11. 2022 zamítl. Jeho rozhodnutí však zrušil krajský soud v rozsahu, v jakém krajský úřad zamítl odvolání žalobce. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl. Krajský úřad následně v záhlaví specifikovaným rozhodnutím částečně změnil a ve zbytku potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu. Žalobce brojil proti tomuto rozhodnutí žalobou, kterou se v rámci incidenčního přezkumu domáhal rovněž zrušení změny č. 3 územního plánu obce Jívová.

[2] Krajský soud s ohledem na přechod působnosti jednal na straně žalovaného s Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „žalovaný“). Dospěl k závěru, že žaloba je opožděná, a proto ji dle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), odmítl. Žalobce totiž podal žalobu až po uplynutí měsíční lhůty stanovené v § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona (dále jen „stavební zákon z roku 2021“ či „nový stavební zákon“), účinného od 1. 1. 2024. Jelikož se v posuzované věci jednalo o tzv. vyhrazenou stavbu (viz příloha č. 3 ke stavebnímu zákonu z roku 2021), neuplatnilo se v případě žalobce přechodné období dle § 334a odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 trvající od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024, v němž se postupovalo podle dosavadních právních předpisů (tj. v tomto období se ještě neuplatnila měsíční lhůta pro podání žaloby dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021).

II. Důvody kasační stížnosti

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel je přesvědčen, že lhůta k podání žaloby měla být stanovena dle právní úpravy účinné do 31. 12. 2023 (resp. do 30. 6. 2024), a tedy že žalobu podal včas.

[5] Nejprve upozornil, že nový stavební zákon zavedl kategorizaci staveb, přičemž u některých stanovil, že se v přechodném období (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004) postupuje podle dosavadních právních předpisů, avšak u jiných – tzv. vyhrazených staveb – se již od 1. 1. 2024 postupuje dle stavebního zákona z roku 2021. Takový princip stanovený pro záměry a stavby, u nichž řízení probíhalo podle starého stavebního zákona, dle stěžovatele odporuje ústavním principům, konkrétně principu rovnosti a předvídatelnosti. Počátek účinnosti nového stavebního zákona přitom nastal až v době, v níž již byl větrný park zcela dostavěn, a to bez platného stavebního povolení.

pokračování

[6] Dále stěžovatel namítl nezákonnou nerovnost účastníků řízení, resp. porušení principu rovnosti. Rozhodnutí krajského úřadu bylo vydáno dne 21. 12. 2023, tj. ještě za účinnosti starého stavebního zákona. Účastník, jemuž bylo rozhodnutí doručeno ještě v roce 2023, tak disponoval jinou lhůtou pro podání správní žaloby, než stěžovatel (a ostatní účastníci řízení, kterým se doručuje veřejnou vyhláškou).

[7] I kdyby se v případě stěžovatele měla skutečně uplatnit měsíční lhůta pro podání žaloby ve smyslu stavebního zákona z roku 2021, stěžovatel nemohl podat žalobu opožděně, neboť mu rozhodnutí krajského úřadu nebylo účinně doručeno. Rozhodnutí totiž stěžovateli odeslal dne 4. 1. 2024 krajský úřad, ačkoliv tak měl učinit žalovaný (Ministerstvo průmyslu a obchodu), na kterého přešla od 1. 1. 2024 působnost v předmětném správním řízení. Správní rozhodnutí tedy stěžovateli nedoručil příslušný správní orgán. V rozhodnutí krajského úřadu nadto zcela chybí poučení o důsledcích změny právní úpravy pro účastníky řízení s ohledem na doručování a možnost podat správní žalobu. Zejména v situaci, kdy rozhodnutí bylo vydáno za účinnosti starého stavebního zákona, avšak doručeno na samotném začátku účinnosti nového stavebního zákona, je nutno absenci poučení považovat za porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces a práva na soudní ochranu.

[8] Stěžovatel považuje lhůtu pro podání žaloby stanovenou v § 306 nového stavebního zákona za protiústavní, neboť zásadně zkracuje dobu, v níž může účastník řízení uplatnit právo na soudní ochranu. Stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem v tom, že by veřejným zájmem, jež by opodstatňoval novou právní úpravu, bylo usnadnění povolování vyhrazených staveb. Povolování záměru Větrný park Jílová trval téměř 17 let, a to zejména kvůli průtahům na straně investora. Zkrácení lhůty pro podání správní žaloby se zde jeví zcela absurdní; ve skutečnosti o žádné reálné urychlování výstavby jít nemůže. Protiústavnost zkrácené lhůty pro podání žaloby vyplývá i ze samotné důvodové zprávy k novému stavebnímu zákonu, v níž zákonodárce hájí její legitimitu odkazem na právní úpravu lhůty pro podání kasační stížnosti. Stěžovatel však upozornil, že kasační stížnost lze podat jako „blanketní“, soudní řád správní umožňuje prodloužení lhůty k doplnění kasační stížnosti. Stavební zákon z roku 2021 však v § 306 odst. 2 dodatečně doplnění chybějících náležitostí žaloby neumožňuje (umožňuje pouze žalobu rozšířit či doplnit); již ve lhůtě jeden měsíc musí být žaloba perfektní (tj. nepřipouští podání „blanketní“ žaloby).

[9] Protiústavní je dle stěžovatele rovněž zavedení zvláštního režimu pro vyhrazené stavby ve vztahu ke stavbě, která je předmětem nyní projednávané věci. Z důvodové zprávy k novému stavebnímu zákonu ani z jiných dokumentů nelze dovodit, že by existoval jakýkoliv veřejný zájem na výstavbě větrných parků. Vymezení vyhrazených staveb taxativním způsobem v příloze č. 3 nového stavebního zákona je zcela v rozporu s účelem právní regulace i ústavním pořádkem. Není splněn žádný důvod, pro který by se na podobné stavby měly vztahovat výjimky znevýhodňující občany proti státu, případně proti investorům.

[10] Pro úplnost stěžovatel zdůraznil, že v posuzované věci nejde o bagatelní případ, naopak jde o případ, v němž správní orgány zcela ignorovaly jednoznačnou právní úpravu a schválily stavbu mj. v rozporu s nesouhlasným stanoviskem týkajícím se krajinného rázu.

[11] Stěžovatel rovněž navrhl, aby Nejvyšší správní soud předložil výše uvedený rozpor částí stavebního zákona z roku 2021 s ústavním pořádkem Ústavnímu soudu s návrhem na jejich zrušení.

III. Vyjádření žalovaného, odpůrkyně a osob zúčastněných na řízení

[12] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení II) se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

[13] Odpůrkyně ke kasační stížnosti pouze uvedla, že napadené usnesení krajského soudu je zcela v souladu se zákonem, a proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[14] Osoba zúčastněná na řízení I) ve svém vyjádření navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Dle jejího názoru bylo správní rozhodnutí stěžovateli účinně doručeno. Požadavek stěžovatele na poučení o lhůtě pro podání žaloby je nedůvodný; zákon takové poučení nevyžaduje a v praxi ani není obvyklé. Příslušná úprava stavebního zákona z roku 2021 je ústavně konformní.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost **není** důvodná.

[17] Úvodem Nejvyšší správní soud připomíná, že ačkoliv stěžovatel v kasační stížnosti výslovně namítá rovněž nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., napadá nezákonnost usnesení, kterým krajský soud odmítl jeho žalobu. Pojmově tedy přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nezákonnost usnesení o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení procesní právní otázky soudem, nebo také v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128).

[18] Předmětem posouzení je otázka, zda se na případ stěžovatele uplatní měsíční lhůta pro podání žaloby dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, účinného od 1. 1. 2024. Podle tohoto ustanovení platí: „Žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.“ Jde tedy o zvláštní právní úpravu ve vztahu k obecné úpravě obsažené v § 72 odst. 1 s. ř. s., která stanovuje pro podání žaloby lhůtu dvou měsíců od oznámení správního rozhodnutí.

[19] Ustanovení § 334a odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 upravuje přechodné období od 1. ledna 2024 do 30. června 2024, v němž se dle odst. 3 tohoto ustanovení postupuje

pokračování

ve věcech týkajících se záměrů podle tohoto zákona podle dosavadních právních předpisů s výjimkou věcí týkajících se vyhrazených staveb uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu, staveb s nimi souvisejících a staveb tvořících s nimi soubor staveb. Pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024. Ve věcech týkajících se vyhrazených staveb uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu, staveb s nimi souvisejících a staveb tvořících s nimi soubor staveb se postupuje podle tohoto zákona s výjimkou § 172, 173, § 185 odst. 3 písm. c) a části sedmé.

[20] V posuzované věci není sporu o tom, že předmětem správního řízení byla tzv. vyhrazená stavba ve smyslu přílohy č. 3 ke stavebnímu zákonu z roku 2021. Jelikož se ve věcech vyhrazených staveb neuplatní výše uvedené přechodné období, je třeba v nich postupovat dle nového stavebního zákona již od 1. 1. 2024.

[21] Judikatura se již zabývala otázkou „zkrácení“ žalobních lhůt v souvislosti se změnou stavebních právních předpisů ve vztahu k rozhodnutím vydaným a doručeným po účinnosti nové úpravy. Nejvyšší správní soud dospěl k jednoznačnému závěru, že v takových situacích se uplatní § 306 odst. 1 stavebního zákona (rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025 - 34, body 10 až 15). Stejně tak již dříve kasační soud uzavřel, že „zkrácená“ žalobní lhůta se uplatní i v případě, bylo-li správní rozhodnutí doručeno za účinnosti nové právní úpravy, byť bylo vydáno ještě za účinnosti staré právní úpravy (rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 As 241/2024 - 42, bod 12). V obou situacích shledal žalobu podanou v „obecné“ dvouměsíční žalobní lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.) jako opožděnou.

[22] Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, řešil otázku, zda se má nová právní úprava stanovující kratší lhůtu pro podání žaloby použít (podle principu nepravé retroaktivity) také na situaci stěžovatelky, které započala oznámením rozhodnutí správního orgánu dne 11. 6. 2024 plynout dvouměsíční lhůta k podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Ještě než tato lhůta uplynula, nabyl dne 1. 7. 2024 účinnosti § 306 nového stavebního zákona, který zkrátil lhůtu k podání žaloby na jeden měsíc. Ústavní soud shledal jako protiústavní závěr správních soudů, že v takové situaci je třeba délku lhůty posuzovat podle nové právní úpravy, což v dané situaci vedlo k odmítnutí žaloby stěžovatelky pro opožděnost. Podle Ústavního soudu lze speciální jednoměsíční lhůtu aplikovat pouze na lhůty započaté až po účinnosti nové úpravy. Délka lhůty pro podání žaloby se tedy odvíjí od právní úpravy účinné v okamžiku doručení napadeného správního rozhodnutí.

[23] V nyní posuzovaném případě bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí krajského úřadu dne 15. 1. 2024, tedy již za účinnosti stavebního zákona z roku 2021 (vzhledem k tomu, že se jedná o vyhrazenou stavbu, neuplatnilo se zde přechodné období dle § 334a odst. 1 uvedeného zákona). Stěžovateli tak začala plynout lhůta v délce jednoho měsíce pro podání správní žaloby dle aktuálně účinné právní úpravy, tj. dle § 306 stavebního zákona z roku 2021. Nejvyšší správní soud přitom nenachází, i s ohledem na závěry výše citovaného nálezu Ústavního soudu, žádný možný výklad, kterým by bylo možno přisvědčit názoru stěžovatele, že se i na jeho případ měla vztahovat obecná dvouměsíční lhůta pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s., a tedy že by se neměla aplikovat aktuálně účinná procesní úprava.

[24] Kasační soud nepřisvědčuje stěžovateli v tom, že by aplikace nového stavebního zákona na případ stěžovatele způsobovala nerovnost účastníků řízení, resp. porušovala princip rovnosti. Je sice pravda, že rozhodnutí krajského úřadu bylo vydáno dne 21. 12. 2023, tj. ještě za účinnosti starého stavebního zákona. Skutečně tak mohlo dojít k tomu, že některým účastníkům, jimž by bylo rozhodnutí oznámeno ještě za staré právní úpravy, by svědčila dvouměsíční lhůta k podání žaloby (viz závěry citovaného nálezu Ústavního soudu), zatímco stěžovatel, jemuž bylo rozhodnutí oznámeno až za účinnosti nového stavebního zákona, měl ve smyslu nové právní úpravy měsíční lhůtu pro podání žaloby. Tento stav způsobený změnou právní úpravy však Nejvyšší správní soud nepovažuje za nijak nepřehledný či nepředvídatelný. Podstatný je zde okamžik nabytí účinnosti stavebního zákona z roku 2021 (tj. v případě vyhrazených staveb od 1. 1. 2024) a objektivní skutečnost spočívající v okamžiku doručení. Pokud bylo kterémukoliv účastníkovi řízení doručeno správní rozhodnutí po tomto datu, započala mu plynout „zkrácená“ lhůta pro podání žaloby dle nové právní úpravy. Uvedené pravidlo přitom dopadá na všechny případné žalobce stejně, a obecně tedy není v rozporu se zásadou rovnosti.

[25] Nedůvodná je rovněž kasační námitka spočívající v neúčinnosti doručení správního rozhodnutí. Rozhodnutí ze dne 21. 12. 2023 o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí stavebního úřadu vydal krajský úřad jako věcně příslušný orgán, a v souladu s § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (podle něhož *písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotoví*), jej také stěžovateli doručil. Není přitom rozhodné, že k odeslání rozhodnutí a jeho doručení došlo až v době, kdy v souladu s § 32b odst. 1 písm. a) ve spojení s § 33 odst. 2 písm. a) stavebního zákona z roku 2021 přešla působnost krajského úřadu v této věci na žalovaného (Ministerstvo průmyslu a obchodu).

[26] Pokud jde o namítanou absenci poučení o nových lhůtách pro podání žaloby, kasační soud zdůrazňuje, že zákon taková poučení, coby povinnou součást správního rozhodnutí, nepředpokládá. Podle § 4 odst. 2 správního řádu správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Podle § 68 odst. 5 správního řádu správní orgán v poučení svého rozhodnutí uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možné tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává. Tato poučovací povinnost se tak zjevně vztahuje toliko k řádným opravným prostředkům v rámci správního řízení, nikoliv k podání žaloby ke správnímu soudu. Kasační soud již ve své rozhodovací praxi opakovaně zdůraznil, že *„správní řízení je rozhodnutím o opravném prostředku ukončeno a případné řízení před správním soudem není jeho pokračováním. Poskytnutí informace o možnosti bránit se žalobou ve správním soudnictví a o lhůtě pro podání této žaloby není zákonnou náležitostí rozhodnutí správních orgánů, nestanoví-li zvláštní předpis jinak“* (viz rozsudek NSS ze dne 10. 8. 2017, č. j. 10 Azs 221/2017 - 39). V rozsudku ze dne 28. 6. 2024, č. j. 8 As 133/2024 - 24, Nejvyšší správní soud upozornil, že *„správní orgán obecně není povinen poučit účastníky řízení o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou včetně uvedení lhůty pro podání této žaloby (...). Žaloba proti správnímu rozhodnutí je obecně omezena lhůtou stanovenou v § 72 odst. 1 s. ř. s., přičemž toto ustanovení upozorňuje na možnost odlišného stanovení lhůty zvláštním*

pokračování

předpisem. Je věcí procesní opatrnosti žalobců zabývat se tím, zda v jejich případě takovou jinou lhůtu k podání žaloby zákon nestanoví.“

[27] Poučovací povinnost správního orgánu ve vztahu ke zkrácené lhůtě k podání žaloby podle stavebního zákona z roku 2021 tedy nelze dovodit ani z obecné poučovací povinnosti správního orgánu dle správního řádu, ani z jiných zvláštních předpisů. V důsledku absence poučení v rozhodnutí krajského úřadu tak nedošlo k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces či práva na soudní ochranu.

[28] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že si je vědom toho, že stěžovatel při podání žaloby nebyl zastoupen advokátem, u něhož se předpokládá odborná erudice a znalost nové právní úpravy. Nicméně je třeba uvést, že stavební zákon z roku 2021 byl publikován ve Sbírce zákonů již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Již od té doby se tedy stěžovatel, jehož činností je nadto ochrana veřejného zájmu v souvislosti s výstavbou větrných elektráren, jež zjevně zahrnuje i účast u soudních jednání, mohl s touto novou právní úpravou seznámit. Kasační soud navíc již vyslovil, že nová právní úprava zkracující lhůtu pro podání žaloby platí „bez ohledu na to, zda je stěžovatel osobou, která se zabývá stavebním právem, či nikoli“ (viz rozsudek NSS č. j. 10 As 241/2024 - 42, bod 13). V této souvislosti nezbyvá než připomenout zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, podle níž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě. V opačném případě mu jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k tíži.

[29] Kasační soud nepovažuje, na rozdíl od stěžovatele, délku lhůty podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, za protiústavní. Naopak má za to, že lhůta v délce jednoho měsíce je zcela dostatečná k tomu, aby se účastník stavebního řízení rozhodl, že žalobu podá, a učinil tak. Stěžovatel se mýlí v přesvědčení, že by nová právní úprava znemožňovala podání „blanketní“ žaloby, resp. že by žaloba musela být podána jako perfektní. Ustanovení § 306 odst. 2 stavebního zákona z roku 2021 stanoví, že „[r]ozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě 2 měsíců poté, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno.“ Důvodová zpráva k tomuto ustanovení uvádí: „Navržená úprava má proto za cíl stanovit obdobný princip jak pro podání žaloby proti rozhodnutí, tak pro podání kasační stížnosti. Navrhuje se však obecnou lhůtu stanovit na jeden měsíc, což bude mít za důsledek výrazné zkrácení okamžiku, kdy budou mít osoby, jimž z rozhodnutí náleží práva nebo jsou uloženy povinnosti, jistotu ohledně právního stavu nastoleného rozhodnutím. Dojde tak k časnějšímu zjištění účastníků původního řízení, že v jejich věci byla podána žaloba. Vzhledem ke zkrácení lhůty pro podání žaloby se s cílem zachování dostatečné ochrany práv a oprávněných zájmů dotčených osob navrhuje úprava stanovení lhůty pro doplnění žaloby, a to tak, že žaloba musí být doplněna do dvou měsíců od okamžiku oznámení rozhodnutí. Žalobce tak musí podat žalobu do jednoho měsíce ode dne oznámení rozhodnutí, přičemž do dvou měsíců musí být žaloba perfektní. Touto úpravou tak dojde k včasnějšímu uvědomění účastníků původního řízení o tom, že byla podána žaloba proti rozhodnutí stavebního úřadu, a zároveň bude poskytnut dostatečný prostor pro seznámení se s obsahem rozhodnutí a sepsání a doplnění žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu.“ (zvýraznění provedeno soudem).

[30] Zjevným úmyslem zákonodárce tak bylo, aby ve lhůtě jednoho měsíce bylo postaveno najisto pouze to, že je správní rozhodnutí napadeno žalobou, nikoliv co je jejím

obsahem. V této lhůtě žaloba nemusí být perfektní a naopak postačí, bude-li podána jako tzv. blanketní a doplněna o žalobní body až ve lhůtě dvou měsíců. Jinak řečeno, rozdíl oproti dosavadní právní úpravě spočívá toliko v tom, že se účastník řízení musí rozhodnout podat – třeba i blanketní – žalobu ve zkrácené měsíční lhůtě a učinit tak; následně pak bude mít zachován stejný procesní standard jako doposud (tj. celkovou dvouměsíční lhůtu k podání perfektní žaloby).

[31] Za protiústavní Nejvyšší správní soud nepovažuje ani to, že zákonodárce zavedl zvláštní režim pro „vyhrazené“ stavby uvedené v příloze č. 3 ke stavebnímu zákonu z roku 2021, u nichž zamýšlel zjednodušit povolovací proces a plně je podřídit ustanovením stavebního zákona z roku 2021 již od 1. 1. 2024. Jak uvedla osoba zúčastněná I) ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, obdobnou právní úpravu zkrácení lhůt k podání žaloby zavedl již dříve pouze pro určité stavby zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury. Podle § 2 odst. 2 tohoto zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2023) se lhůty pro podání žalob rozhodnutím vydaným v řízeních podle § 1 zkracují na polovinu. I tato úprava kratší lhůty pro podání žaloby tedy dopadá jen na některé státem preferované stavby vyjmenované v příloze 1 tohoto zákona. Takovou právní úpravu přitom považoval Ústavní soud za ústavně konformní (viz náleží ÚS ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 39/18). Nadto je třeba uvést, že je do značné míry věcí politického uvážení zákonodárce, které stavby podřídí zvláštnímu režimu, případně u kterých vyloučí uplatnění přechodného období a vztáhne na ně novou právní úpravu stavebního zákona z roku 2021 přednostně již s účinností od 1. 1. 2024.

[32] Pro posouzení věci není nijak rozhodné ani to, že již před účinností stavebního zákona z roku 2021 byl větrný park (dle stěžovatele neoprávněně) zcela dostavěn, případně že se jednalo o případ, v němž se krajský úřad dopustil závažných pochybení, jak stěžovatel naznačuje v kasační stížnosti. Věcnou stránkou případu se ostatně kasační soud ani nemůže zabývat, neboť předmětem jeho posouzení je toliko otázka, zda stěžovatel podal žalobu v zákonem stanovené lhůtě či nikoliv.

[33] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že stěžovateli náležela měsíční lhůta k podání žaloby, která začala běžet dne 16. 1. 2024 (viz § 40 odst. 1 s. ř. s.) a marně mu uplynula dne 17. 2. 2024 (viz § 40 odst. 2 a 3 s. ř. s.), neboť stěžovatel podal žalobu ke krajskému soudu teprve dne 5. 3. 2024. Krajský soud proto správně odmítl žalobu jako opožděnou.

V. Závěr a náklady řízení

[34] Soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Vzhledem k výše uvedeným závěrům neshledal kasační soud důvod pro předložení stěžovatelem namítaných ustanovení stavebního zákona z roku 2021 Ústavnímu soudu k posouzení jejich ústavnosti.

[35] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal. Odpůrkyni, která je zastoupena

pokračování

advokátem, v řízení žádné náklady nevznikly (v podaném vyjádření se nijak věcně nevyjadřovala k podstatě sporu), proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Osoby zúčastněné na řízení mají dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. V tomto řízení jim však soud žádné povinnosti neuložil, a proto rozhodl, že nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. dubna 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu